

Meneekö metsään

Sehän on kuin pieru Saharassa. Näin sanotaan, kun jollakin asialla ei ole mitään merkitystä. Saharalla sen sijaan on. Tai paremminkin sen mahdollisella laajenemisella.

Saharan aavikko on lähes Euroopan kokoinen. Sahara ei suinkaan sijaitse pallomme eniten aurinkoa saavalla vyöhykkeellä eli päiväntasaajalla vaan selvästi pohjoisemmassa, Kravun kääntöpiirin molemmin puolin. Mutta kuumaa siellä on.

Minua kiinnosti jo koulussa Saharan kohtalo. Onko se aina ollut hiekkaa ja kiveä vai onko siellä joskus kasvanut metsää? Ja jos niin miksi metsä on tuhoutunut? Opettaja ei tiennyt, eikä senaikaisesta maantiedon kirjasta löytynyt ratkaisua. Nyt tiedetään vähän enemmän.

Tutkimusten mukaan Sahara on aina ollut lähes saharaa. Miljoonien vuosien aikana sen luonto on vaihdellut aavikon ja savannin välillä. Metsää ei siis ole kasvanut, joten Bolsonaron esi-isiä ei voitane syyttää Saharan metsien kaskeamisesta. Sahara kuivui nykyiseen muotoonsa vasta noin viisi tuhatta vuotta sitten.

Jotkut tutkijat väittävät ja todistelevat, että Sahara laajenee kiihtyvästi etelän suuntaan. Saharan eteläreunan aavikoituminen ei näytä kuitenkaan pitävän paikkaansa. Sahelin alue viheriöityy, mitä edesauttaa paikallisten asukkaiden toiminta. Puiden istuttamiseen ja metsän hoitoon suunnattua kehitysapua voi todella tukea.

Eurooppakin oli ennen metsävaltainen. Metsiä on kuitenkin käytetty tehokkaasti teollistumisen myötä. Täällä metsäisessä Pohjolassakin, erityisesti kehittyneessä Ruotsissa metsät alkoivat hälyttävästi vähetä viitisen sataa vuotta sitten.

Ruotsista siirrettiin rautateollisuutta Itämaahan, koska emämaan helposti hakattavat metsät ehtyivät. Pieni Islannin saari oli sankkaa korpea, mutta puut käytettiin parempiin tarkoituksiin. Nyt paljaassa ja tuulisessa Islannissa tuetaan tarmokkaasti puiden istutusta.

Euroopan nykyinen ongelmamaa Britannia täytyi myös ennen metsistä. Nyt metsä peittää enää alle 15 % maasta. Britit junailivat kotisaarensa pienimuotoisen ekokatastrofin. Kumpuilevien nummien ja muun joutomaan tulisi kasvaa puuta. Maata yritetään nyt monin projektein metsittää uudelleen.

Eurooppalaiset siirtomaavallat Britannia etunenässä ovat ammentaneet häikäilemättömästi alusmaidensa luonnonvaroja. Puu ei ole siinä souvissa suinkaan jäänyt vähäisimmäksi. Monet entisten siirtomaiden vehreät alueet ovat nyt paljaita ja alttiita maanpinnan kulumiselle ja tulvatuhoilille.

Me eurooppalaiset olemme havahtuneet. Korostamme metsien tärkeyttä ilmakehän hiilidioksidin kuluttajana ja hapen tuottajana. Omalla mantereellakin painostetaan metsävaltaisia takamaita suojelemaan salojansa.

Rajuin ryöpytys kohdistuu kuitenkin Etelä-Amerikkaan, eritoten Brasiliaan, jossa metsää häviää kovaa vauhtia. Historiaa peilaten voi hyvin ymmärtää, että Brasilian populistipresidentti Jair Bolsonaro närkästy. Miksi te rikkaat eurooppalaiset tulette tänne neuvomaan, kun olette itse jo hävittäneet omat metsänne!

Suomenkin ministeri väläytti tuontikieltoa brasilialaiselle lihalle. Valtalehden toimittaja piti lausuntoa nykyhallituksen toistaiseksi kauaskatseisimpana tekona. Liekö ketunhantä vilahtanut kainalosta?

Suomen pinta-alasta metsää on kolme neljäsosaa. Puuta riittää, ja sitä kasvaa lisää. Käytettäköön ja jalostettakoon sitä! Ei myydä pelkkää puuta eikä ainakaan polteta sitä!

pajen.fi